

HENRYK F. SPORÓŃ

**W POSZUKIWANIU
HISTORYCZNEJ PRAWDY**

GRAMMA

LUBLIN 2004

870

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej
Haus der Deutsch-Polnischen
Zusammenarbeit
PL - 45-068 Opole, ul. 1-go Maja 13/2

WPROWADZENIE	7
EINFÜHRUNG	8
MY INTRODUCTION	9
Komentarz do pierwszej strony okładki	11
I. Recenzje książki „Z rodzinnych stron i emigracji”	12
I. 1 Recenzja Stanisława Bieniasza	12
I. 2 Rocznicowe rozrachunki (W. T. Mleczko)	12
I. 3 Bohater deklaracyjny. Czytanie Matuszczyka, Spornia i innych (J. Górdzialek)	14
I. 4 W poszukiwaniu pełnej prawdy. Spojrzenie na powstanie (K. Garczarczyk)	16
I. 5 Inna książka. (Lektury: „Z rodzinnych stron i emigracji”) (J. M. von Kopeć)	18
I. 6 Zwichnięty, śląski życiorys (Izabela Piszka)	19
I. 7 Cześć pierony z polskiej strony! (Irek Czaja)	19
II. Listy niektórych czytelników książki	21
II. 1 List od prof. Grażyny Szewczyk	21
II. 2 List od Horsta Stanetzko	22
II. 3a List od Kornelii B. (Neli)	23
II. 3b H. Sporoń do Kornelii B.	24
II. 4 List od Jana Stanisława Smalewskiego	27
Wiersze J. St. Smalewskiego	28
II list od J. St. Smalewskiego	30
Wiersz J. St. Smalewskiego dedykowany H. Sporonowi	31
II. 5a List Jerzego Matysiakiewicza	32
II. 5b H. Sporoń do J. Matysiakiewicza	33
II. 6 List od prof. Doroty Simonides	34
II. 7 List od Heleny Majcherczyk	35
III. Spotkania autorskie	36
IV. Publikacje z miesięcznika Ruchu Autonomii Śląska „Jaskółka Śląska” ..	38
IV. 1 List Henryka Spornia do bratanka Michała. Insurekcja z 3-go maja 1921 roku	
i Wojciech Korfanty w moich oczach	38
IV. 2 Lektury warte przeczytania	41
IV. 3 Wymiana listów - B. M. - B. Świderek	42
IV. 4 H. Sporoń do A. Arkadiusza Farugi i Ewalda Bieni	43
IV. 5 List do Pana Bogusława J. Jędrzejca	45
IV. 6 Rok 1918/19 w powieści tarnogórzanina Roberta Karpiuna	46
IV. 7 Strona tytułowa „Jaskółki Śląskiej”	50
IV. 8 O aktualnie czytanych lekturach	51
Krytyka artykułu „Wojna Wilkołaków” z „Jaskółki Śląskiej”	52
Dalsza krytyka artykułu „Wojna Wilkołaków”	52
O micie „Wilkołaków” na Śląsku	57
Wymiana listów - B. Świderek - H. Sporoń	58
Ruch Autonomii Śląska	60
Fragmenty Założeń Programowych Ruchu Autonomii Śląska	61
V. Moje publikacje z lubelskiego miesięcznika „Ulica Wszystkich Świętych”	64
V. 1 (cz. I) List do córek w Ameryce	64

V. 1 (cz. II) Listu do córek w Ameryce cz. II	67
V. 2 Na marginesie artykułu Józefa Kulisza „Mó Śląsk, moja Polska, mój świat”	69
V. 3 List do przyjaciela z Detroit	71
V. 4 List otwarty Alfreda Bartylli-Blanke do redakcji „Der Spiegel”	
i komentarz H. Spornia	74
V. 5 List otwarty do redaktora tygodnika „Angora”, Pana Andreasa Hübscha	
w Dortmundzie	76
V. 6 Historia wciąż kłamie	80
V. 7 Śląski – język czy gwara?	82
V. 8 Wojenny zmysł – czyli zakłamanie przeszłość	84
V. 9 Sprawa Möllemanna	89
V. 10 Polemiki z B. Świdkiem odcinek drugi (przedostatni) (Głos ma Henryk Sporoń) ..	91
V. 11 Masakra w Niemczech 29. kwietnia 1945 r. w czasie wyzwolenia KZ-Dachau ..	93
V. 12 Podsumowanie mej publicystyki przez Panią dr Agnieszkę Przychodzką	96
VIA Z mej dotąd nie opublikowanej korespondencji	98
VIA 1 Korespondencja z Jerzym Giedroycem	98
VIA 1.2 Listy od Jerzego Giedroyc	99
VIA 1.3 Pochwała Stanisława Bieniasza i Tomasza Mianowicza oraz krytyczna ocena	
„Berlińczyka”. Wykazuję mu nieznajomość historii Niemiec	101
VIA 1.4 List, dotyczący artykułu Andrzeja Stacha: „Jesień w Niemczech”	102
VIA 1.5 Krytyka Leopolda Ungera. Niektóre stacje telewizyjne płacą za nagranie scen	
nazistowskich	103
VIA 1.6 Falszyfik z dwu oryginałów	106
VIA 1.7 List do redakcji „Kultury” (22.03.92.)	107
VIA 1.8 List do redakcji „Kultury” (16.10.92.)	110
VIA 1.9 List do redakcji „Kultury” (17.02.93.)	111
VIA 1.10 Listy od Jerzego Giedroyc	113
VIA 1.11 Kto się kryje pod pseudonimem R. Surmacz? – ten sam „duch”, co	
w nacjonalistycznych tekstach prof. F. A. M.	113
VIA 1.12 Krytyczna ocena nacjonalistycznego stanowiska Basila Kerskiego	115
Krytyczna ocena nacjonalistycznego stanowiska Basila Kerskiego	115
VIA 1.12a 8. maja 1945 – przeciw zapomnieniu	116
VIA 1.13 Me oburzenie na zjadliwy atak na Jerzego Giedroyc	117
VIA 1.14 List do redakcji „Kultury” (12.11.96.)	118
VIA 2.1 Listy do Stanisława Bieniasza	120
VIA 2.2 pól o kontrę w „Kulturze” przeciw nacjonalistycznym tekstom Ryszarda	
Surmacza	120
VIA 2.3 Listy do Stanisława Bieniasza (24.06.96.)	121
VIA 2.4 Zasługi Karla Dedeciusa	121
VIA 2.5 O polsko-niemieckiej współpracy losów	122
VIA 2.6 List do Prezesa RTP-N w Gliwicach	124
VIA 2.7 O polsko-niemieckim sąsiedztwie od 1000 lat	124
VIA 2.8 O sztuce Stanisława Bieniasza „Senator” i ma ocena Wojciech Korfantego ...	125
VIA 2.9 O fałszywym tłumaczeniu niemieckich pieśni	126
VIA 2.10 Pożegnanie Jerzego Giedroyc	127
VIA 2.11 Mój ostatni list do Stanisława Bieniasza	128

VIA 2.12 List do Rodziny St. Bieniasza po jego śmierci	130
VIA 2.13 W „Jaskółce Śląskiej” z marca 2001 umieszczono me „Wspomnienie o Stanisławie Bierniaszu”	130
VIA 3 Korespondencja z Panią prof. Grażyną Szewczyk	132
VIA 3.1 List od prof. Grażyny Szewczyk (grudzień 1999 r.)	132
VIA 3.2 List do Pani prof. dr. Grażyny Szewczyk, dotyczący jej książki pt. „Niepokorna hrabina” – poświęconej wybitnej śląskiej pisarce Valesce von Bethusy-Huc	132
VIA 3.3 O red. H. Ślesiońskim, byłym naczelnym śląskiej „Panoramy”	134
O red. H. Ślesiońskim, byłym naczelnym śląskiej „Panoramy”	134
VIA 3.4. O książce Jana Jagusiaka: „Polacy i Niemcy. Kronika dobrych kontaktów”	135
O VIA 3.5 O spotkaniu z Piotrem Lachmannem	135
VIA 3.6 List od prof. Grażyny Szewczyk (Katowice, 13.10.2000)	137
VIA 3.7 Lektury warte przeczytania: Janusz Majcherek i Piotr Lachmann	138
VIA 3.8 Robert Kurpiun, zapomniany pisarz z Tarnowskich Gór	139
VIA 3.9 List od prof. Grażyny Szewczyk (Nowy Rok 2002)	139
VIA 3.10 O książce Bogdana Musiała: „Kontrevolutionäre Elemente sind zu erschies- sen” („Elementy kontrewolucyjne należy rozstrzelać”) i o tekście z 1957 r.: „Mój październik 1956 roku”.	140
VIA 3.11 List od prof. Grażyny Szewczyk (w Szwecji, 16.08.02)	141
VIA 3.12 List od prof. Grażyny Szewczyk (grudzień 2002)	141
VIA 3.13 O śląskim pisarzu Wilhelmie Szewczyku i jego tygodniku „Przemiany” z lat 1956/7	142
VIA 4 Korespondencja z Ewaldem Stefanem Pollokiem	143
VIA 4.1 List otwarty do Pana Ewalda Stefana Polloka, autora książki: „Legendy, manipulacje, kłamstwa prof. F. A. Marka w <Tragedii górnośląskiej> a prawda o Śląsku i powojennej dyskryminacji jego mieszkańców”	143
VIA 4.2 O Wehrmachcie i liście biskupów	146
VIA 4.3 O przymusowym zaciągu do powstania 1921 r. i o Ślązakach w armii Andersa	147
VIA 4.4 Co rozumieć przez kolonizację?	149
VIA 4.5 O zajęciu Zaolzia oraz początku II wojny światowej	151
VIA 4.6 Śląsk w czasie rozbicia dzielnicowego	152
VIA 4.7 O „słabościach” D. Ratajczaka i wysokiej kulturze Tomasza Gabisia, autora „Religii Holocaustu” i „Rewizjonizmu Holocaustu”	153
VIA 4.8 Ilość polskich ofiar w czasie II wojny światowej	156
VIA 4.9 O pasożytowaniu na ludności śląskiej szlacheckiego rodu von Gaschin z Żywowej	158
VIA 4.10 O obozie w Oświęcimiu i tzw. Holocaustie	159
VIA 4.11 O zakazie nauczania języka niemieckiego na Górnym Śląsku	161
VIA 4.12 Przyczynek do dyskusji na temat wysiedlenia Niemców po II wojnie z terenów na wschód od Odry i Nysy Łużyckiej (dla Ewalda Polloka)	162
VIA 4.13 Kościół na Śląsku po II wojnie światowej	165
VIA 5 Korespondencja z Hubertem O.	167
VIA 5.1 Sytuacja w Polsce 11 lat temu – w moich oczach	167
VIA 5.2 Przyczyny emigracji mego przyjaciela i problemy Rzeczypospolitej w 1993 r.	169
VIA 5.3 Projekt biblioteczki koryfeuszy	171
VIA 5.4 O dziełach Stefana Bratkowskiego	172
VIA 5.5 O przeorze Kordeckim z częstochowskiej Jasnej Góry	173

VIA 5.6 O pogromie w Jedwabnem i książce Bogdana Musiała	174
VIA 5.7 Poznaniak na Śląsku i jego ocena przedwojennej sytuacji na terenie Wielkopolski ..	174
VIA 5.8 O Powstaniu Wielkopolskim w 1919 roku	176
VIA 5.9 O książkach – Bogdana Musiała: „Elementy kontrewolucyjne należy rozstrze- lać” i T. Gabisia: „Religia Holocaustu”	177
VIA 6 O pogromie w Jedwabnem oraz Paniach Pessel i Walerus z katowickiego Ochojca ..	179
VIA 6.1 O odwiedzinach Felicji Weiss-Kokotek – mej dawnej uczennicy, Żydówki, którą w czasie wojny uratowała śląska rodzina z Katowic-Ochojca	180
VIA 7.1 O roli polskiego duchowieństwa po zakończeniu II wojny światowej, na tzw. Ziemiach Odzyskanych	188
VIA 7.2 O ludobójczym zbombardowaniu Drezna	189
VIA 7.3 O pogromie antyżydowskim w Jedwabnem i obłudnym napisie na aktualnym tamtejszym pomniku	192
VIA 7.4 O maskowanej okupacji RFN i opozycji w Izraelu	194
VIA 8.1 Historyczne fakty i pseudofakty	194
VIA 8.2 Kłamstwa, dotyczące II wojny światowej	195
VIA 8.3 Opinia o mej książce: „Z rodzinnych stron i emigracji”	200
VIA 9 Falszywe tłumaczenie fragmentu niemieckiego hymnu i pieśni „Es zittern die morschen Knochen”	202
VIA 9.1 O błędnym tłumaczeniu niemieckiego hymnu	203
VIA 10.1 O przyczynach I i II wojny światowej oraz wojny z Irakiem	204
VIA 10.2 O antysemityzmie czasopisma „Najjaśniejsza Rzeczpospolita” i jego duchowych pobratymcach	207
VIA 10.3 O artykule Andrzeja Piskozuba: „Nauki Władysława Studnickiego” i o antyżydowskich ustawach Hitlera z 1935 r.	207
VIA 10.4 Namiastka samodzielnego państwa polskiego z 5. listopada 1916 roku – Sprawa Volkslisty na Górnym Śląsku – Powojenne obozy na Śląsku	208
VIA 11 Korespondencja z Panem B.	210
VIA 11.1 O przyczynach II wojny światowej	210
VIA 11.2 Różnice w ocenie znanych Ślązaków	212
VIA 11.3 Dlaczego nie honorowałbym Dennensmarcków ani Hohenlohech z Koszęcina i bronię Gustawa Morcinka?	214
VIA 11.4 List do Pana B. (18.01.2004)	218
VIA 12 Korespondencja z Panią Helgą Hirsch, autorką książki: „Zemsta ofiar – Niemcy w obozach w Polsce 1944 – 1950”	219
VIA 13 Korespondencja z górnośląskim producentem filmowym, Andrzejem Klamtem	225
VIA 13.1 Ślązacy w poszukiwaniu swej tożsamości	225
VIA 13.2 List do Andrzeja Klamta (18.07.99)	228
VIA 13.3 List do Andrzeja Klamta (03.05.2004)	231
VIA 14.1 List do córki na temat mego „barometru życiowego”	232
VIA 14.2 List do córki Aldony (27.09.99)	235
VIA 15.1 Pojęcia narodowości i narodu oraz autonomii, względnie regionalizacji	235
VIA 15.2 Krzysztof Karwat o zaangażowanych Ślązakach, mieszkających poza krajem	239
VIA 15.3 Powojenna pseudokonspiracja na Górnym Śląsku	240
VIA 16.1 Z listów innego publicysty, Bruno Nieszporka, który zachęca mnie, abym kontynuował mą demistifikatorską publicystykę	242

VIA 16.2 List do B. Nieszporka (29.04.1999)	244
VIA 16.3 Kronika tzw. wyzwolenia Opolszczyzny w 1945 r. Obrona poległych kolegów przed zniesławieniem	245
VIA 17.1 O „Kronice niemieckiej” w paryskiej „Kulturze”	247
VIA 17.2 O historycznych błędach w wydawnictwie: „Das polnische Berlin-Polski Berlin”	249
VIA 17.3 Podziękowanie za pożegnanie Lothara Herbsta i o śmierci Jerzego Giedroycza	252
VIA 18.1 List do córki Wirginii, mieszkającej w New Yorku – po ataku na World Trade Center – 11.IX.2001 r.	252
VIA 18.2 List do córki Wirginii na temat abstrakcyjnej „sztuki”	253
VIA 18.3 List na temat mej książki: „Z rodzinnych stron i emigracji”	260
VIA 19.1 O pogromach z lipca 1941 roku	260
VIA 19.2 O niemieckich propozycjach pokojowych względem Wlk. Brytanii oraz straszeniu Polaków Unią Europejską	262
VIA 20.1 O ofiarach wojennego i powojennego obozu w Łambinowicach	264
VIA 20.2 List do Pani Łucji (12.03.2002)	266
VIA 20.3 List do Pani Łucji (19.05.2002)	266
VIA 20.4 O głównej przyczynie morderczego ataku na World Trade Center (11.IX.01) i amerykańskiej agresji na Irak	268
VIA 21 Korespondencja z Redaktorem miesięcznika „Ulica Wszystkich Świętych”, Lechem L. Przychodzkim i jego małżonką – Agnieszką	269
VIA 21.1 O profilu miesięcznika „Ulica Wszystkich Świętych”, jego edytorach i czytelnikach	269
VIA 21.2 Ocena tekstów z dawniejszych numerów „Ulicy Wszystkich Świętych”	270
VIA 21.3 Ocena mej książeczki: „Z rodzinnych stron i emigracji” oraz charakterystyka sytuacji na wyższych uczelniach i polskiej prasy	271
VIA 21.4 O Januszu Majcherku i jego „Poprawce do historii” oraz Bruno Nieszporku i „Konferencji wersalskiej”	272
VIA 21.5 Udział w ruchu podziemnym w czasie II wojny światowej	273
VIA 21.6 Podziękowanie za śląską edycję „Ulicy...” i przypomnienie o XX rocznicy stanu wojennego	274
VIA 21.7 O Józefie Mackiewicz – pisarzu ongiś zakazanym	275
VIA 21.8 O śląskiej edycji „Ulicy Wszystkich Świętych” (nr 10 (36) z 29.X.2002 r.)	277
VIA 21.9 O Józefie Mackiewicz	277
VIA 21.10 Również o Józefie Mackiewicz	278
VIA 21.11 O pracy magisterskiej Agnieszki Przychodkiej: „Wątki autobiograficzne w wybranych powieściach Józefa Mackiewicza”	278
VIA 21.12 Przemilczany pisarz Józef Mackiewicz w oczach i sercu Agnieszki Przychodkiej	281
VIA 21.13 Agnieszka Przychodka i Józef Mackiewicz – kto się boi ludzkiej myśli?	282
VIA 21.14 O pracy doktorskiej Agnieszki Przychodkiej na temat zatraconej tożsamości Jerzego Kosińskiego, autora „Małowanego ptaka”	282
VIA 21.15 List do Agnieszki i Lecha Przychodzkich (05.03.2003)	283
VIA 21.16 O moim ostrym zawale serca w dniu 16.III.2003 r.	284
VIA 21.17 Sowiecka kara śmierci dla Niemców za rzekome zamordowanie polskich	

oficerów w Katyniu	284
VIA 21.18 O niewinnie skazanych za masowy mord katyński	285
VIA 21.19 O rzekomym zbombardowaniu Jasnej Góry we wrześniu 1939 r.	285
VIA 21.20 Na temat książki „Filozofia kłamstwa” prof. Wojciecha Chudego	286
VIA 21.21 O Władysławie Studnickim i jego „Projekcie konstytucji decentralistycznej” z 1929 roku	287
VIA 21.22 Kto ma prawo do odszkodowania za prace przymusowe podczas II wojny	287
VIA 21.23 Zapowiedź wydania drugiej książki	288
VIB Korespondencja z lat 1992 - 2004	290
VIB 1 O książce: „Jak się pan ma? Sprawa Doleżalka” – Biała księga. List do Józefa P.	290
VIB 2 Czy Bóg - Jahwe był wszechwiedzący – i co to oznacza? Sprawcy i ofiary w czasie wojen i po nich	292
VIB 3 O przyszłościowej roli języka esperanto	293
VIB 4 O bydgoskiej <krwawej niedzieli> z 3. września 1939 r.	295
VIB 5 O absurdach programu partyjnego UPR oraz o pozytywach publicystyki Tomasza Gabisia	295
VIB 6 Podsumowanie sytuacji w Polsce i byłym NRD w 1994 r.	300
VIB 7 Wydarzenia, poprzedzające wybuch II wojny światowej oraz „wspomnienia” z Oświęcimia. List do rodziny brata	302
VIB 8 Ma współpraca z pismem „Hoffnung” i propozycja ufundowania przez RFN ośrodka zdrowotnego dla Górnego Śląska, adresowana do Janka i Stefy Rzymelków	306
VIB 9 Propozycja wydawania podręcznej, broszurowej biblioteczki, na wzór „Biblioteczki <Po prostu>” z lat 1956/57	308
VIB 10 Różnica między Deutsches Reich a Großdeutschland	309
VIB 11 O „Kronice dobrych kontaktów polsko-niemieckich” J. Jagusiaka	312
VIB 12 O kłamliwym, nacjonalistycznym cyklu z „Trybuny Śląskiej”	314
VIB 13 List do kuzynki Krystyny. Są to fragmenty odpowiedzi na jej list, dotyczący mej książki: „Z rodzinnych stron i emigracji”	315
VIB 14 O mej książce: „Z rodzinnych stron i emigracji”	317
VIB 15 marzeniach i realiach w polityce i w sprawie Śląska – nie można brać marzeń za rzeczywistość	319
VIB 15a „Listek” napisany po ślonsku	320
VIB 16 O artykule Janusza Majcherka: „Poprawka do historii” i jego książce: „W poszukiwaniu nowej tożsamości”	322
VIB 17 Oceniamy obiektywnie minione półwiecze – nie wrzucamy wszystkich do jednego worka, nie krzywdźmy ludzi	323
VIB 18 O tarnogórskim Liceum Pedagogicznym (Do Pani Joanny Stomskiej, autorki tekstu: „Kuznica nauczycielskich kadr” w „Montes Tarnovicensis” nr 4, z 21. grudnia 2000)	324
VIB 19a Czym było tzw. powstanie z 1921 roku? List do p. A. Farugi	327
VIB 19b Krytyka napuszonego języka	328
VIB 20 O nacjonalistycznym manipulowaniu czytelnikami w książce M. Szołtyska: „Śląsk, takie miejsce na ziemi”	330
VIB 21 Pogrom w Jedwabnem i książka Grossa: „Sąsiedzi”. Rasizm gazety „Tylko Polska”. Kto to są frankiści? (List do L. Cyrana)	334
VIB 22 Mój tolerancyjny agnostycyzm a religijny fanatyzm. Dlaczego w niemieckim	

parlamentie (Bundestagu) nie ma partii prawicowej? (List do Michała Monikowskiego)	335
VIB 23 O obiektywnej książce prof. Marka Zybyru: „Niemcy w Polsce”	338
VIB 24 O artykule „Wysiedlenia w Lasowicach” z „Montes Tarnovicensis” i me lasowickie wspomnienia	338
VIB 25a Na temat pomieszczenia pojęć: „Arbeitsamt” i „Arbeitsdienst” (Urząd Pracy i Służba Pracy) oraz wynikających z tego nieporozumieniach	339
VIB 25b Na temat różnicy między pojęciami „Arbeitsamt” i „Arbeitsdienst” (Urząd Pracy i Służba Pracy) oraz fałszywą informacją petentki	341
VIB 26 Do G. Biskupa o jego liście do naszej córki, Wirginii w New Yorku i dedykacji pani Agnieszki Przychodkiej	342
VIB 27 Kto się może uważać za Ślązaka? Homeland = Heimat = domowina = nasze strony	343
VII Najnowsze teksty, tłumaczenia i rozważania	
VII 1 Wojenne zmyślanie Jana W. List do Redakcji „Hoffnung” w Katowicach	347
VII 2 Upiorny czas. O zapomnianych ofiarach sowieckiego obozu karnego w Toszku na Górnym Śląsku. Streszczenie artykułu Barbary Supp	348
VII 3 Hipotetyczna ilość polskich ofiar wojennych 1939-1945	352
VII 4 Hanna Reitsch – najodważniejsza pionierka lotnictwa	353
VII 5 Władysław Studnicki. W 50-tą rocznicę jego śmierci (Wybitny, światowej sławy publicysta, polityk i działacz niepodległościowy pierwszej połowy XX wieku. Wydobywany z zapomnienia)	356
VII 6 Oświęcim w oczach świadków: Lili Potok i Jerzego Stadnickiego, którego cytował prof. Ryszard Bender z KUL-u	359
VII 7 Pisarze przemilczani z powodu Katynia: Józef Mackiewicz i Ferdynand Goetel	366
INDEKS NAZWISK	372